

РЕШЕНИЕ

№ 160

гр. Бяла, 21.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БЯЛА в публично заседание на дванадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ивелина Ил. Келлева Бонева

при участието на секретаря Мариета Й. Йорданова като разгледа докладваното от Ивелина Ил. Келлева Бонева Граждански дело № 20234510100195 по описа за 2023 година

за да се произнесе съобрази следното:

Производството по делото е образувано по повод постъпила искова молба от „АПС Бета България“ ЕООД срещу Н. Х. Р.. Твърди се, че 31.12.2020 година Н. Х. Р., ЕГН *****, склучил Договор за паричен заем № 4020679 с „Изи Асет Мениджмънт“, по силата на който получил сумата от 200 лева, срещу което се съгласил да върне 4 броя вноски по 54,23 лева в срок до 30.04.2021 г., когато е падежирала последната вноска, съгласно Погасителен план, неразделна част към Договора за паричен заем. Уговорен бил и фиксиран лихвен процент в размер на 40.00 %, както и годишен процент на разходите в размер на 48.35 %. В чл. 9, ал. 2 от Договора за паричен заем било уговорено правомощие на Изи Асет Мениджмънт да уведомява Дължника за забавата му чрез водене на кореспонденция, изпращане на съобщения, писма, мейли, СМС-и и стикери.

На същата дата ответника сключил и Договор за предоставяне на гаранция с дружество „ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД. По силата на същия дружеството се е задължило да сключи договор с трето за процеса лице – „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ“ АД и да отговаря пред „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ“ АД солидарно с Н. Х. Р., ЕГН: ***** за всички задължения по Договора за кредит с „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ“ АД така, както били установени в Договора за кредит и приложението към него. Съгласно чл. 3 от Договора за предоставяне гаранция дружеството се е задължило да плати всички изискуеми задължения при поискване от ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ АД.

Поддържа, че ответникът не е изпълнил в срок задълженията си по Договора за кредит, в резултат на което ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ АД поканило ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ ЕООД да плати всички изискуеми задължения на Н. Х. Р., ЕГН ***** по Договора за кредит. Затова обстоятелство и в изпълнение на уговореното в чл. 3, ал. 2 от Договора за предоставяне на гаранция, ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ ЕООД изпратило уведомление до Дължника, в което е посочило всички дължими суми и предстоящо плащане

от ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ ЕООД.

На 05.04.2022 г. ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ ЕООД погасило дължимите от Н. Х. Р., ЕГН: ***** на ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ АД суми, както следва:

1. 106,44 лева /главница/ по Договор за кредит;
2. 5,18 лева /договорна лихва/ за период 31.12.2020 г до 30.04.2021 година;
3. 7,25 лева /обезщетение за забава в размер на законната лихва за забава/;

Навежда доводи, че с Договор за продажба и прехвърляне на вземания /Цесия/ от 31.03.2022г., „ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ“ ЕАД, като цедент е прехвърлило своите вземания към Дължника по описания договор за потребителски кредит, на цесионера „АПС Бета България“ ЕООД, за което ответника бил уведомен на посочения от него настоящ адрес на 02.05.2022г., както и на посочения от него в договора електронен адрес на 31.10.2022г.

Молят съда да постанови решение, с което да признае за установено по отношение на ответника, че дължи на ищцовото дружество сумата в общ размер от 170,41 лв., формирана както следва:

- 1) Главница в размер на 106,44 лв.;
- 2) Възнаграждение по договор за предоставяне на гаранция в размер на 51,54 лв.;
- 3) Договорна възнаградителна лихва върху главницата в размер на 5,18 лв. за периода от 31.12.2020г. до 30.04.2021г.;
- 4) Законна лихва за забава върху главницата в размер на 7,25 лв. за период от 31.12.2020г. до 23.02.2021г.;
- 5) Лихва за забава върху главницата от датата на подаване на заявлението в съда до окончателно изплащане на вземанията.

Претендират се разносите по заповедното и исково производство.

В срока по чл. 131 ГПК от особения представител на ответника е подаден писмен отговор, с който се оспорват предявените претенции с единствения довод, че цесията не била надлежно съобщена на дължника по аргумент на чл.99, ал.4 от ЗЗД.

За да се произнесе по основателността на исковата молба, настоящият съдебен състав обсъди доказателствата по делото във връзка с доводите на страните, при което приема от фактическа и правна страна следното:

Искова молба от кредитора-цесионер е депозирана в преклuzивния едномесечен срок по чл. 415, ал. 1 от ГПК, поради което предявеният иск е допустим. Налице е и идентитет между вземането, предмет на исковото производство и посоченото в заявлението вземане.

Разгледан по същество предявеният иск е частично основателен.

По делото няма спор, че между страните е налице соченото правоотношение, което има характер на договор за потребителски кредит по смисъла на чл.9, ал.1 от ЗПК. Страни по договора са потребител /физическо лице, което при сключването на договор за потребителски кредит действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност/ и кредитор /всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или обещава да предостави потребителски кредит в рамките на своята професионална или търговска дейност/. Следователно възникналото правоотношение между страните попада в приложното поле на ЗПК и се регулира от същия. Сумата на кредита е получена от ответника, като няма оспорване от страна на последния за основанието на исковете и размера им. По делото не се оспорва и валидността на договора за прехвърляне на вземания в полза на ищеца.

Налице е идентичност на вземането по основание и размер в заповедното и в исковото производство.

Неоснователно е възражението на особения представител на ответника, че цесията не е съобщена надлежно на дължника. В съдебната практика последователно се приема, че когато изходящото от цедента уведомление е връчено на дължника като приложение към исковата молба, с която новият кредитор е предявил иска си за изпълнение на цедираното вземане, цесията следва да се счете за надлежно съобщена на дължника и прехвърлянето на вземането поражда действия спрямо него на основание чл.99, ал.4 ГПК, като това връчване следва да бъде съобразено от съда като нов факт на основание чл.235, ал.3 ГПК (в този смисъл - Решение № 3/16.04.2014 г. по т.д.№ 1711/2013 г. на ВКС, I т.о., Решение № 78/09.07.2014г. по т.д.№ 2352/2013 г. на ВКС, II т.о., Решение № 114/07.09.2016 г. по т.д. № 362/2015 г., II т.о.). Това е така, защото самото уведомяване не е елемент от фактическия състав на цесията, а само осигурява противопоставимостта на договора (сключен между други лица) на дължника, с цел предотвратяване на евентуално ненадлежно изпълнение. Затова, както моментът, така и начинът на уведомяването на дължника ще имат значение за легитимацията на цесионера само, ако ответникът е изплатил вече дълга на първоначалния кредитор или друг негов правоприемник, но не и принципно, ако възражения за погасяване на вземането изобщо не се предявяват. Поради това, всъщност няма значение дали и кога дължника е получил уведомлението за цесията, ако представителят не упражнява възражението за предходно удовлетворяване на цедента, както е и в настоящия случай. Това положение не се променя и в хипотезата на фингираното връчване на исковата молба на ответник, който не е намерен от съда, въпреки пълното изчерпване на процедурата по връчване по чл.47, ал.5 ГПК. Задължението на съда в този случай да назначи особен представител по чл.47, ал.6 ГПК произтича от необходимостта да се гарантира справедлив процес по делото и целия за защита интереса на страна в процеса, която не може лично да вземе участие в него. При това, в съдебната практика е прието, че връчването на всички книжа по делото на ответника е надлежно, ако е направено на особения представител и от този момент се пораждат свързаните с факта на връчване правни последици, т.е. следва да се приеме, че особеният представител е овластен да приема материалноправни изявления от страна на кредитора, от което следва извода, че е надлежно връчването на уведомлението за станалата цесия и на особения представител на дължника.

Подобни съображения са изложени в Решение № 198/18.01.2019 г. по т.д.№ 193/2018 г. на ВКС, I т.о., в което се приема, че в хипотезата на осъдителен иск за заплащане на суми по договор за кредит, в исковата молба по който е обективирано изявление на банката-ищец, че упражнява правото си да направи целия дълг по кредита предсрочно изискуем, връчването на особения представител представлява надлежно уведомяване на дължника-ответник.

Настоящият съд намира, че липсват основания това разрешение да не намери приложение и по отношение на уведомяването на дължника за извършена цесия чрез връчване на особен представител. Аргумент в полза на това становище е и обстоятелството, че липсва законова забрана уведомяването за извършената цесия да се извърши чрез нотариална покана, връчена на дължника по реда на чл.50 ЗННД, вр. чл.47, ал.1-5 ГПК, т.е. без да се назначава особен представител на адресата на нотариалната покана, въпреки че същият не е намерен. По аргумент за по-силното основание, следва да се приеме, че уведомяването за цесия е надлежно, ако е извършено в хода на исково производство, в което дължникът се представлява от особен представител, назначен от съда за защита правата и законните интереси на отсъстващия ответник.

Ето защо, настоящият съдебен състав намира, че изходящото от цедента уведомление, приложено към исковата молба на цесионера и достигнало с нея до дължника чрез връчването й на особения представител, съставлява надлежно съобщаване на цесията,

съгласно чл.99, ал.3 ЗЗД. Поради това, цесията е произвела действието си по чл.99, ал.4 ЗЗД и ищецът е легитимиран кредитор, придобил вземанията срещу ответника.

По отношение на исковата претенция в нейната цялост , съдът счита същата за неоснователно относно претендиранията сума в размер на 51.54 лв., представляваща възнаграждение по договор за предоставяне на гаранция, а съображенията в тази насока са следните:

В случая ищцовото дружество претендира вземания по договор за потребителски кредит по смисъла на глава III ЗПК, поради което отношенията между страните породени от него, се регулират от правилата на специалния закон.

В чл.4 от приложения с исковата молба Договор за кредит е уговорено, че заемателят се задължава в срок до три дни ,считано от датата на сключване на същия да предостави на заемодателя едно от следните обезпечение, като в т.3 е предвидено да склучи договор с одобрено от Заемодателя дружество-гарант, което предоставя гаранционни сделки. В деня на сключване на договора за кредит е сключен договор за поръчителство. По силата на последния контракт „ФАЙНЕЙШЪЛ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД поело задължение да обезпечи пред „ИЗИ АСЕТ МЕНДЖМЪНТ“ АД задълженията на дължника по договора за кредит, а дължникът се задължил да му заплата възнаграждение в размер на 25.77 лв. лева месечно за периода на действие на договора, видно от приложения погасителен план-л.13 от делото. Съдът намира, че в настоящия случай процесните сделки - договор за потребителски кредит и договор за предоставяне на поръчителство, следва да бъдат разглеждани като единен източник на задълженията на потребителя (макар и формално да са обективиирани в различни писмени документи, страни по тях да са различни дружества и да имат различен предмет), доколкото с оглед несъмнената икономическа и правна свързаност на дружеството- поръчител и заемодателя (последният съгласно вписането в ТР е едноличен собственик на капитала на „Файненшъл България“ ЕООД), фактически вземанията и по двата договора възникват в правната сфера на "Изи асет мениджмънт" АД.

Съгласно договора за предоставяне на поръчителство потребителят- дължник се е задължил да заплаща възнаграждение в полза на поръчителя, платимо на месечни вноски на падежите на погасителните вноски по договора за кредит. Съгласно договора за потребителски кредит годишният процент на разходите по кредита е в размер на 48.96 %. При съобразяване на тези уговорки, както и на обстоятелствата, че едноличен собственик на капитала на поръчителя е заемодателят по договора за кредит, че възнаграждението в полза на поръчителя се дължи ежемесечно на падежите по договора за кредит, при това с приоритет пред вземанията по договора за паричен заем, и независимо дали дължникът е изправен или не, съдът намира, че с уговорянето на процесното възнаграждение по същество се достига до забранен от закона- императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК резултат, а именно уговоряне на годишен процент на разходите, който надвишава петкратния размер на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. С това възнаграждение на практика се достига до значително и необосновано осъкъпяване на предоставения паричен заем, което води и до съществено неравновесие между интересите на заемодателя и тези на потребителя- още едно допълнително основание за нищожност на коментираната клаузапоради нейната неравноправност по смисъла на чл. 146, ал. 1 ЗЗП.

Следва да се има предвид, че такова неравновесие се установява и при самостоятелен анализ на договора за предоставяне на поръчителство, доколкото отнапред, още със сключване на договора се уговоря дължимост на ежемесечно възнаграждение във фиксиран размер независимо от изправността на дължника, при което е принципно възможно да се плати възнаграждение в значителен общ размер, без имуществото на поръчителя да е фактически засегнато в резултат на учреденото обезпечение. А от друга страна, в случай че последният плати, интересът и имуществото му са в достатъчна степен обезпечени, тъй като

разполага с възможността да предяви регресните си права чрез иск, респ. чрез заявление, както и да претендира обезщетение за забава върху изплатените суми.

За пълнота и прецизност следва да се изясни, че по отношение на процесните договори за кредит и договор за предоставяне на поръчителство приложение намират разпоредбите както на Закона за потребителския кредит, в сила от 12.05.2010г., така и на Закона за защита на потребителите. Това е така с оглед възприетото от съда единство помежду им, при което икономически, а и по правната си същност договорът за предоставяне на поръчителство имащ за цел постигане на забранен от закона резултат чрез принципно допустими средства, както и вменените с него парични задължения на потребителя се явяват част от съдържанието на договора за потребителски кредит, който несъмнено притежава потребителски характер по смисъла на цитираните закони.

Изложеното налага извода, че претендираният вземане се основава на неравноправна за потребителя клауза, която се явява нищожна по смисъла на чл.146, ал.1 ЗЗП. Със сключването на договор за поръчителство се цели едно допълнително осъкъпяване на договора за кредит, допълнително възнаграждение на кредитодателя, което е уговорено по друго правоотношение, единствено с цел да се избегнат ограниченията на чл.19, ал.4 ГПК, което от своя страна води до недействителност на договора за поръчителство, респективно на уговорената в него клауза за заплащане на възнаграждение на основание чл.26, ал.1, пр.2, вр. с чл.19, ал.4 ЗПК.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеща поисканите и направени по делото разноски съобразно уважената част от иска, а именно такива в размер на 125 лв. от които 25.00 лв. заплатена държавна такса и юрисконсултско възнаграждение, определено в размер на 100 лева, съгласно чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 37 от ЗПП и чл. 25, ал. 1 от НЗПП.

В заповедното производство ищещът е направил разноски в размер на 25 лева за държавна такса и 50 лева за юрисконсултско възнаграждение, които ответникът следва да бъде осъден да му заплати.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на Н. Х. Р. с ЕГН *****, че дължи на „АПС БЕТА БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 203374133 следните суми: 106,44лв./сто и шест лева и четиридесет и четири стотинки/, представляваща главница по Договор за паричен заем №4020679,прехвърлен с Договор за продажба и прехвърляне на вземания от 31.03.2022г. на „АПС Бета България“ЕООД; 5,18лв. /пет лева и осемнадесет стотинки/-договорна възнаградителна лихва , начислена за период 31.12.2020г. до 30.04.2021г.; 7,25лв. /седем лева и двадесет и пет стотинки /- законна лихва за забава върху главницата ,начислена за периода 31.12.2020г. до 23.02.2021г,за които суми е издадена ЗИПЗ №2/11.01.2023г. по ч.гр.д.№6/2023г.на РС Бяла

ОТХВЪРЛЯ иска на „АПС БЕТА БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 203374133 за сумата от 51.54лв./петдесет и един лева и 54 стотинки/,представляваща възнаграждение по Договор за предоставяне на гаранция от 31.12.2020г.

ОСЪЖДА Н. Х. Р. с ЕГН ***** да заплати на „АПС БЕТА БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 203374133 разноски по ч.гр.дело № 6/2023г. на БРС в размер на 75.00 лв./седемдесет и пет лева/, както и разноски по настоящото дело в размер на 125.00 лв./сто двадесет и пет лева/.

Решението подлежи на обжалване пред Русенски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Бяла: _____